

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 18. П. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Коато: П. К. О. Львів 504.000.
" Балзу Чеських Легіон.
Прага "Діло".
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол
чвертьрічно . . . 15.00 "
піврічно . . . 30.00 "
річно . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 НОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-КИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Кривава битва на манджурсько-совітськй кордоні.

200 БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ВОЯКІВ УБИТИХ І РАНЕНИХ.

Домей повідомляє: Пресова секція кореанської армії оголосила комунікат, що японське військо відбило в неділю рано місцевість Чанкуфен і горби Шасаопін, що їх минулого тижня захопило большевицьке військо. В суботу японці большевицьке військо під охороною гармат напали на японську стежу, невелику наслідком відпруження в окрузі Чанкуфен. Уже в суботу большевицькі воєки перейшли нелегально кордон і почали будувати укріплення на Шасаопін. Прикордонна японська сторожа відбила большевицькі відділи і вернулася на свої давні позиції, щоб не доводити до сутички. Однак пополуноді большевицькі відділи напали на японців, які відбили наступ. Огісля большевицькі війська скористали з густої мряги і під охороною гарматного вогню та повалили в суботу вночі на японців. Японські відділи приневолили большевицькі відділи покинути територію Манджуко і відзискали Чанкуфен та Шасаопін. В неділю в год. 7-й рано большевицька артилерія бомбардувала ще село Кюбо в північній Кореї. На полі бою залишилося 30 вбитих большевицьких воєків. Большевицькі мають 200 вбитих і ранених. Японці здобули 11 повзів, дві гірські гармати, 2 скоростріли і багато муніції.

ЯПОНИЯ ПОГРОЖУЄ ЗА БОМБАРДУВАННЯ СІЛ.

Представник японської армії заявив журналістам, що справа для Японії скінчена. Територію Манджуко відобрали силою. Нічого більшого не бажаємо. Не знаємо намірів Совітів, але якщо большевицькі схочуть відобрати силою ці позиції, мусять бути приготовані на ще рішучу відправу. Командант місцевих японських сил не звертався навіть до Токіо у справі акції

проти большевицьких відділів. Кола зближені до міністерства війни дуже поважно ставляться до справи збомбардування боі шеницькою артилерією кореанських сіл. Відповідальність за цей інцидент спадає зовсім на Совіти.

НАРАДА В ТОКІО І ПРОТЕСТ У МОСКВІ.

В неділю пополуноді прем. Коноє відбув окремо нараду з міністром війни Ітагакі і міністром закордонних справ Угакі у справі провакційного нападу большевицьких військ в Чанкуфен і Шасаопін. З черги мін. Угакі обговорив справу прикордонного інциденту з вищими урядовцями міністерства закордонних справ, а мін. Ітагакі з вищими урядовцями міністерства військових справ ген. Накамураю та полк. Інедою обговорив положення по інциденті під Шасаопін.

Угакі по нараді з прем. Коноє доручив японському амбасадорові Шігеімотсу в Москві силати якнайгостріший протест проти інцидентів на манджурсько-совітському кордоні.

МОСКВА НІЧОГО НЕ ЗНАЄ...

Офіційні кола заявляють, що на кордоні не було ніяких поважніших боїв і на згаданому відтинку дійшло лише до кривавої стрілянини між совітськими та японськими відділами.

ТАСС не має ніяких інформацій у цій справі.

ДАЛЬШІ БОІ НА СОВІТСЬКО-МАНДЖУРСЬКОМУ КОРДОНІ.

Японське міністерство внутрішніх справ заборонило пресі оголошувати вістки про інциденти на совітсько-манджурськй кордоні під Чанкуфеном. Наказ обов'язує пресу від минулої ночі. В Токіо кружляють погослови, що над совітським кордоном почалися нові бої.

Болгарія може вже зброїтися.

Грецький прем'єр Метаксас і представники балканської антанті та болгарський прем'єр Цосіанов підписали в неділю в Сальоніках нову угоду змісту, що Болгарія досягає рівноправності у справі військових і летунських зброє. Тепер Болгарія приступить до балканської антанті. В. Британія, Франція та Італія були інформовані про хід переговорів з Болгарією і не агохосили спротиву проти анулюван-

ня військових, морських і летунських клявуль мирового договору в Ней. Населення столиці Болгарії довідалося про підписання договору у справі рівноправності пізно вечером. Над Софією кружляли літаки розкидаючи летючки. Політичні кола підкреслюють, що підписаний договір у Сальоніках має радше моральне, ніж практичне значіння, бо зберігає дотеперішній стан на Балканах.

Роковини залізного канцлера.

Німечька преса широко пише про 40-ві роковини смерті канц. Бісмарка, творця П. Німеччини. "Фелікшер Беобахтер" пише, що Бісмарк знав добре, що об'єднання Німеччини за

того часів не було повне. Щойно націонал-соціалістична революція об'єднала дійсно Німеччину. Німечька преса порівнює при цій нагоді канц. Гітлера зі залізним канцлером Бісмарком.

Нова столиця Китаю.

З Шангаю повідомляють, що китайське міністерство закордонних справ перенесене з Гангю до Чункіну. Шеф інформаційної секції був

останнім урядником китайського міністерства закордонних справ, який у суботу відлетів літаком з Гангю до Чункіну.

Церква, школа і земля.

Львів, 2. серпня 1938.

У воєнних польсько-українських відносинах на терені Польщі вибилися на перше місце три політичні моменти, а саме: моменти зв'язані з церквою, школою та економією, що у практиці зарисовується найясравіше у земельній політиці. Остання має свою історію почавши від військових колонізаційних законів з 17. грудня 1920 р.

чи радше вже від закону з 2. серпня 1919 р., котрим сойм уповажнив раду міністрів видати розпорядок зі силою закону про оборот землі. Такий розпорядок вийшов 1. вересня 1919., на основі якого держава взяла у свої руки регуляцію обороту землею.

Заповіджену,

законом з 15. липня 1920 р. широку земельну реформу ввів у життя закон про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р. і далішні поменші закони і розпорядки земельного і неземельного характеру виключно з останнім розпорядком міністра внутрішніх справ з 25. червня 1938 р. до президентського декрету про границі держави, який поширено на цілу низку повітів, що досі були вільні від діяння цього закону. Земельна політика польського уряду дотично українців загальною відома, як і відома її некорисні для нас наслідки.

Відома є теж політика польського уряду у шкільній ділянці, почавши від перших літ існування Польщі, зокрема від ери проф. Стан. Грабського і його шкільного закону з 31. липня 1924 р.,

для успішного переведення політики у ділянках церковній, шкільній і земельній пристосовано теж заздалегідь і адміністраційний поділ держави. Польська влада формуєчи після війни свій бюрократичний апарат, зірвала зв'язу з всесильністю адміністраційно-політичного чинника, що так нагадно виступав у колишній Росії, і ще більше в Галичині в австрійських часах, де нпр. галицькому намісникові, а на низах повітовому старості, була підчинена безпосередньо більшість ресортів публічної адміністрації поза судівництвом. Польща створила у першій і другій інстанції самостійні уряди, незв'язані службово і ерархічно з властивою політичною адміністрацією. Так створено кураторії і шкільні інспекторати для шкільної адміністрації, скарбові палати і скарбові уряди для податкової, окружні земельні і повітові земельні уряди для земельних справ, окружні дирекції публічних робіт для технічних, дорогових і будівельних справ і т. д. Багато з цього скасовано як самостійні уряди, приділяючи їх до політичної адміністрації, як нпр. земельні уряди. При цьому і далі існує напрям щораз більше поширювати компетенції політичної адміністрації — між іншими і на шкільну ділянку, бо на церковній справі має вона і даліше рішальний вплив.

Політично-адміністраційний поділ на воєводства не завжди покривається з поділом на більші одиниці (другої інстанції) з інших галузей публічної адміністрації. Передовсім не було цього довгий час у ділянці земельних справ, якщо вони творили самостійні одиниці, нема цього й досі у шкільній адміністрації. Це було подиктоване виключно національно-політичними оглядами. Мали вони своє значіння навіть і при судовій адміністрації, чого одним з доказів є скасування окружного суду в Сяноці і прилучення його території до апеляційного суду в Кракові, через що усунуто цілковито українську мову зі судівництва на просторі цієї території.

Суд. VI. 1. Fr. 262/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział I, który we Lwowie, w składzie: Przewodniczący: Sędzia J. K. Michale, Sędziowie S. O.: W. Kapecki i M. Frän. w sprawie konfliktu nr. 138 czasopiema p. t. „Dilo” z daty Lwów, dnia 26. czerwca 1938 r., do Syg. VI. 1. p. 262/38 — na podwyższeniu niejawnym w dniu 1. lipca 1938 r. po wyduszeniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną domagającą dnia 25. czerwca 1938 r. przez Starostwo w Lwowie konfliktację czasopiema p. t. „Dilo” z daty Lwów, dnia 26. czerwca 1938, zawierającągo artykuł zawierający się do słów: „Holodówka” w całości i w całości zamykać wypis z art. 170. k. k. zarządzić wydanie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego piśma drukowanego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiema nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863) t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Zajął artykuł zawiera nieprawdliwe wiadomości o stosunkach więziennych w Polsce, zdolne wywołać niepokój publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: R. Michale w. r. Protokółant: J. Doroszyński, w. r. Za zgodności: w. r. Warzomczak kier. sekret.

Національно-політичний момент зарисовується найбільше у шкільній адміністрації, яка і є найкращим дзеркалом кожноточної державної політики у тій ділянці. До цього і достроєно відповідно територіальний поділ на шкільні кураторії.

На українській етнографічній території діє п'ять шкільних кураторій: у Львові для воєводства львівського, станіславського і тернопільського, в Кракові для Лемківщини, в Любліні для Холмщини і Підляшшя, в Бересті для Полісся і в Рівному для Волині. Українське державне і приватне середнє, фахове і вселюднє шкільництво — чи його поважніші останки — існує тільки на терені львівської кураторії; на Лемківщині до вселюдних шкіл увели букварі і читанки у лемківському говорі.

На терені Холмщини і Підляшшя (люблінська кураторія) українську мову усунули цілковито навіть при науці православної релігії, хоча на цій території живе ще з історичних передпольських часів автохтонне українське населення у числі чверть мільона.

Подібне, як на Холмщині і Підляшші діється і на Поліссі, що має найвищий у Польщі відсоток (77,4 пр.) православного у величезній більшості українського, населення. Тут використовують відсутність української національної організації.

І на Поліссі українська мова — мова величезної більшості місцевого населення — не є предметом науки у вселюдній школі.

Інакше ще виглядає справа на Волині, що має 69,8 пр. православного — українського населення (числа офіційного перепису з 1931 р.). І там нема державних вселюдних шкіл з українською мовою навчання, але у більшості шкіл — т. зв. утравістичних учать ще принайменше української азбуки. Тут є

доволі значна національна свідомість і залишки власної національної організації, є і гурток своєї інтелігенції.

Складаючи впродовж року щотижнево:

по зол. 13,10 виїдеш на місячний побут до Берліна
по зол. 12,90 виїдеш на місячний побут до Відня
по зол. 15,90 виїдеш на місячний побут до Мільно
по зол. 15,15 виїдеш на місячний побут до Парижа

Запевнисть Тобі змогу виїзду за кордон
послідовна ошадність у

Пром-банку

Львів, Гродзкіх 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15.

Куди прямує національно-освітня політика окупаційної влади в Сов. Україні.

Від недавнього часу в Сов. Україні почалося систематичне цукування колишніх стовпів народнього комісаріату освіти В. Затонського та А. Хвилі (Мусульбаса) за їхній український шовінізм...

Кожний, хто тільки хоч трохи слідував за діяльністю того, чи другого явища на культурному фронті Сов. України, визнає обвинувачення їх в українському шовінізмі за несмачний жарт. Справді, всі ми добре знаємо, що В. Затонський від перших днів свого кермування народнім комісаріатом освіти гостро осудив свого попередника М. Скрипника за те, що він, мовляв, провадив політику примусової українізації шкіл, а А. Хвиля кинув анатему на українських націоналістів Сергія Єфремова та інших редакторів українських академічних словників за те, що вони намагалися „створити штучну бар'єру поміж українською і російською мовою“.

У своїй освітній політиці В. Затонський увесь час дбав, щоб підсилити вивчення російської мови в українських школах у такій мірі, щоб учні могли читати твори російських авторів в оригіналі, та немало сприяв перетворенню багатьох українських шкіл у російські, а Хвиля, один із заступників В. Затонського, старанно працював над пристосуванням української термінології та українського правопису до російської термінології і російського правопису. В цій службі директивам „геніального вождя народів“ Сталіна В. Затонський і А. Хвиля цілковито нехтували інтересами рідного краю і українською культурою, а тому не дивно, що все свідоме українське громадянство Сов. України ставилося до них з погордою, як до яничар. Ате вони тішилися ласкою московських можновладців.

І ось нараз несподівано В. Затонського і А. Хвилю окупаційна влада Сов. України проголошує як буржуазних націоналістів, що намагалися „зірвати живий кровний зв'язок українського народу з братнім російським народом, реставрувати капіталізм в СРСР, перетворити квітучу Рад. Україну на колонію німецького фашизму“. В ділянці народньої освіти закидують їм, що, „пробравшись в органи народньої освіти УРСР всілякими засобами зривали викладання російської мови в неросійських школах“, тоді як, „російська мова в умовах нашого соціалістичного суспільства стала могутньою зброєю інтернаціонального виховання мас. Тому вивчення її в школах усіх національностей великого Радянського Союзу має винятково важливе значіння“. (Див. редакційну статтю „Російська мова в неросійських школах“ в журналі „Комуністична Освіта“, ч. 6, 1938 р., стор. 30-у і 31-у).

Щоб виправити всю ту шкоду, що її заподіяли „закляті вороги народу“, як відомо, не так давно народніх комісарів освіти Сов. України (на чолі його стоїть тепер якийсь Хоменко) та Центральний Комітет Комуністичної Партії України ухвали постанову — ввести від найближчого шкільного року російську мову, як обов'язковий предмет, у всіх неросійських школах, а саме, в початкових школах з 2-ої класи, а в неповних середніх і середніх школах — з 3-ої класи.

Як твердить згадана вище редакційна стаття органу народнього комісаріату освіти, „наше вчительство сприйняло постанову Раднаркому УРСР і ЦК КП(б)У, як бойову програму дій для ліквідації наслідків шкідництва в школі, для озброєння наших дітей добрим знанням чудової мови великого російського наро-

О. ЛЕВИЦЬКА І СНА, ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 11.

ду“. А що до самої шкільної молоді, то вона — читаємо в тій самій статті — „сповнена пламенною любові до великого російського народу і його чудової мови, сповнена гарячого бажання поповнити якнайкраще ті прогалини, які створились в її знаннях унаслідок дій ворогів“.

Але цього мало.

Народній Комісаріат освіти за всяку ціну намагається наблизити українську мову і український правопис до російської мови і російського правопису, і саме в цьому напрямі йати праця над виготовленням російсько-українського словника (працю цю покладено на Академію Наук УРСР, що має до 1. грудня 1938 р. випустити той словник масовим накладом) та над виготовленням нового українського правопису (працю цю покладено на Інститут Мовознавства).

Не знаю, чи поставили також і Інститут Мовознавства певний речинець для виготовлення проекту нового українського правопису, але в 5-ому числі „Комуністичної Освіти“ за 1938 рік знаходимо проект змін в українському правописі, опрацьований колективом наукових працівників Інституту Мовознавства.

Не буду тут докладно переповідати всіх проектованих змін в українському правописі, вкажу лише, що при складанні того проекту, за свідомством його авторів, „взято за ґрунт проект змін, що мають бути запроваджені в російському правописі“. Цікаве також визнання авторів проекту, що „кожна правова зміна принципіального характеру має політичне значіння...“ (Див. 46-у стор.).

Для ілюстрації того напрямку, якого держувалися автори при складанні проекту змін в українському правописі, наведу тут лише декілька прикладів. Так, проект намічає такі форми для прикметників активного стану: а) теперішнього часу на — чий, нпр., бажаний; б) в минулих словах минулого часу на — чий, нпр. СРСР — країна перемігшого соціалізму“. Другий приклад: „В проекті визнається рівноправною форма називного відмінка в функції звертання, як паралельна у деяких іменниках чоловічого і жіночого роду до форми кличного відмінка нпр. товариш і товаришу. Марусю і Марусю, Іван Петрович і Іване Петрович“.

Отже національно-освітня політика окупаційної влади в Сов. Україні послідовно йде до того, щоб спрямувати українську мову з її правописом до повного зжиття з російською мовою і російським правописом і тим самим раз назавжди покінути з „українським націоналізмом“. У боротьбі з українською мовою окупаційна влада Сов. України йде далі, ніж ішов у тій боротьбі царський уряд, який толерував українську мову для „домашнього ужитку“, а український правопис лише пристосовував до російської абетки.

Як даремні були зусилля царського уряду затримати розвиток української мови і літератури, так даремні всі засоби, що їх вживає окупаційна влада Сов. України, щоб звести українську мову з російською і тим самим знищити українську національну культуру.

Ст. Сіронова

Убрання до міри

з найліпших матеріалів по ру
ША ПІРА, вул. Личаківська 1

Спільне пастирське послання Єпископату Галицької Провінції

з нагоди 950-ліття Ювілею Хрещення Руси-України

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ
митрополит галицький, архієпископ львівський,
єпископ кам'янецький,

ГРИГОРІЙ ХОМИШИН

єпископ станіславівський,

ПОСАФАТ КОЧИЛОВСЬКИЙ

єпископ перемиський, самбірський і снізький,

НИКИТА БУДКА

тит. єпископ патарський,

ГРИГОРІЙ ЛАКОТА

тит. єпископ данійський і помічник перемиський.

ІОАН ЛЯТИЩЕВСЬКИЙ

тит. єпископ ададейський і помічник станіславівський.

ДУХОВЕНСТВУ Й ВІРНИМ
МИР О ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ.

Всевишній Бог, Сотворитель вселенної, що безконечному Свому милосердю дав нашим предкам перейти з темряви поганства у світло Своєї Євангелії, нехай буде благословенний во віки, а Пресвяте Ім'я Його, Всемогучого, Все-милосердного і Вседоброго, нехай буде хвалене і благословенне во віки.

Св. Письмо, що містить у собі правди Богом об'явлені і Богом подавані людству слова молитви, містить у собі слова благодарення, що увійшли в текст Богослужень і на нашій землі та іменем нашого народу від 50 літ не перестають висказувати Всевишньому вдячність за ласку хрещення. Покоління, що за св. Рівноапостольним Володимиром Великим прийняло хрещення і просвітлося світлом Євангелії, перше повторило на хвалу Богові і благодарні пісні св. Письма і нашого обряду. А за ним 27 поколінь повторило гимн благодарення, гимн похвали на честь і славу Бога, в Тройці єдиного.

А ми, 28-ме й 29-те покоління по тих перших предках, дивимось на ту найбільшу історичну подію нашої минувшини з віддалі століть, але й з досвідом століть та з тою самою вдячністю, що й усі наші предки, величаємо Всевишнього за дар християнства. Цей дар зробив наш нарід народом Божим, народом святим, народом християнським і культурним та в довгому ряді століть давав нам усе силу поборювати всі труднощі життя й зберігати спадщину діл та прагдів, передаючи її будучим поколінням. Церква Ісуса Христа виховала наш нарід і зберегла його в численних сумних добах татарських наїздів, руїни й неволі. А виховала нарід тому, бо є „стовпом і утвердженням правди“ (І Тим 3. 15), а зберігала нарід у часи руїни, бо її завдання „замість Христа“ (ІІ Кор. 5. 20) учить, роздавати людям у Тайствах Божу благодать. А тими двома речами — правдою і благодаттю — кормиться людина; на правді й благодаті спирається усякий поступ, усяка сила в людстві, бо „правда і благодать Ісусом Христом сталася“ (Іо. 1. 17).

Коли цього року торжественно обходимо пам'ятку тієї великої події, то передовсім тому, що і самим віддати Всевишньому хвалу, честь і поклін за ту благодать і правду та щоб тебе, Дорогий Наш Народе, захопити до вдячності й до оцінювання, чим було й чим є для нас християнство та лучність з Вселенською, Соборною, Католицькою Церквою, в якій св. Володимир і наші предки прийняли хрещення. Бо Русь стала християнська в хвилині, коли ще не існувало нещасне роздвання. Ми стали тоді християнами католиками, себто злученими з іншим тодішнім християнським світом, що його найвищим зверхником Римський Папа.

В цю радісну хвилину 950-літнього Ювілею ми хочемо пригадувати сумних і болючих подій історії нашого народу. З тих подій найсумніші та найбільш болючі ті нещасні обставини, які розбавили нарід на частини, що між собою завзяті борилися, ставляючи в боротьбі брата проти брата. Від міжусобиць у княжих родах аж до теперішнього розбиття на партії і розділу між різними державами, уся наша історія назначена тим сумним знаком браку єдності. Як уже в родині Великого Володимира перше покоління викликало боротьбу братів проти братів, так і в кожне покоління боліло над внутрішніми боротьбами. Боже Провидіння поставило нас

поміж Сходом і Заходом, що і в великій частині причинилося до тієї домашньої негоди, що як чорна нитка тягнеться зі століття в століття. Можливо що обставинаю опанувати кровавими сльозами, якщо у світі християнської віри хрест і терпіння не були однакою і завдатком Божої благодати. Спадщина св. Володимира назначена була від самого початку тяжким, великим хрестом — хрестом браку згоди й єдності. Той брак єдності сам собою спричинив уже великі терпіння, які в кожному поколінні спливали передовсім на бідних людей. Той брак єдності може був також причиною, що вороги, які оточували наш нарід, не знаходили в ньому такої відпорної сили, що робить народи могутніми й великими державами. Тому мали вони й спромозу завдати нашому народові люти удари, які довели нас до стану розбиття, упадку й пониження, в якому наш нарід тепер знайшовся. Та якщо над тією руїною, що від століть триває, є знак хреста, то та недуга не на смерть, але на те, щоб явилася Божя слава в ній або через неї. Тому мимо жалючого положення, в якому наш нарід знаходиться, розбитий і розсіяний по всіх сторонах світа, запрошуючи його сьогодні до торжественного обходження 950-літнього Ювілею хрещення наших предків за св. Володимира, — робимо це не в сумній безнадійності на завтрашню днину, а навпаки у сильному переконанні, що наш нарід може власне через ті обставини, у яких його Боже Провидіння поставило, може, і певно, відповісти Божому покликанню в історії людства.

До вдячності за минуле, до покірного признавання себе до тяжких гріхів, помилок та блудів нашого народу в історії треба нам долучити віснесу, сильну надію, що Бог, у якого руках життя і розвій народів, дасть і нашому народові достаточний розвій усіх своїх, Богом даних, сил та достаточну єдність і силу, що є єдністю виходить, щоб не тільки тішитися моральним і матеріальним добробутом, етичною силою та культурним розвитком у християнській вірі, але й сповнити серед народів світа християнське завдання, яке Боже Провидіння у християнській вірі йому каже.

Ми, всі Єпископи Галицької Церковної Провінції, запрошуємо передовсім Пресвященних Єпископів нашого обряду й наш нарід Закарпатської Русі, Югославії, Зєднених Держав Північної Америки й Канади, Румунії й Бразилії, щоб з нами злучилися, якщо на те дозволяють обставини, в обходженні цього празника.

Разом усі запрошуємо весь наш нарід, передовсім вірних наших Єпархій, а відтак і розпорошених по цілому майже світі емігрантів. Лучімся в цьому році в ювілейних торжествах та обходах там, де вони тільки можуть відбуватися, а в тих торжествах уникаймо всього того, що ділить і розєднює, а шукаймо всюди того, що лучить і єднає. Даймо нашому Батькові у вірі, Великому Рівноапостольському Кнзеві св. Володимирові, ту потіху, щоб бачив свій нарід переселюваний і терплячий, а сильний бодей тою силою, що її дає моральна й духовна єдність. Нехай будуть вони одним бодей у тих ювілейних обходах і в торжественному споминанні тієї великої події нашої історії, що й сама була стягом єдності і народові давала напрям єдності.

Діло св. Володимира й історія того діла впродовж близько десятих століть ще не достаточньо перестудіовані в самій науці історії. Тому й на першому місці звертаємось до всіх наших істориків з закликом і запрошенням піддати якнайвсестороннішим історичним дослідям не тільки початок християнства за часів св. Володимира, але й історію нашої Церкви від того часу аж до наших. До того самого запрошуємо й нашу студіюючу богословську і світську молодь. Нехай невпинно працюють над розясненням багатьох, досі ще нев'яснених, питань нашої історії. А в історичних студіях усі шукаймо передовсім історичної правди та оминаймо по змозі духа партійної боротьби, що й при наукових студіях шукає протиника повинити або побороти.

А що наше положення між Сходом і Заходом уже в минулих століттях змушувало наш нарід неначе в собі самим перетрапляти, пережити й переборювати всі точки церковного загально світового розєднання і зєднання Церков, нехай наша праця в тому напрямку йде до примирення й примирення поміж нами самими, щоб тим способом довести до змирення

й примирення розділені Церкви. А до того примирення може найуспішнішою дорогою є дорога історичних дослідів, що веде до вислідження цілої правди.

Крім учених істориків прийдесть нам історію нашої Церкви, історію св. Зєднання від початку аж до наших часів, так всесторонньо представляти для наших вірних, щоб вони цілком свідомо адавали собі справу з того, що св. Зєднання нам принесло. Наше завдання буде наш нарід довести до такої релігійної свідомості, щоб кожний умів адавати справу, як каже св. Петро (І. Пет. 3. 15), з нашої віри і з кожної правди, яка входить у визнавання нашої віри.

Нашим незєдненим братам виявляймо передовсім любов. Вона є тією силою, що єднає, тією дорогою, що веде до єдності, до єдності церковної, суспільної і єдності народної і до єдності християнської, яка була метою життя Христа, Його св. науки та Його страждань на хресті. Уникаймо всього того, що моглоб наших незєднених братів зразити або відіпхнути, уникаймо й кожного поступування, що моглоб побільшувати все те, що нас розєднює.

Отців місіонерів, проповідників, провідників духовних вправ і отців катехитів не менше від всіх отців душпастирів: парохів, завідателів і сотрудиників гаряче визнаємо, щоб їхня праця у цьому році була звернена до того, щоб утердіти наших вірних у вірі й скріпити в них християнське почування любови ближніх. Та любов, хоч з приказу Христа і з природи діла відкуплення мусить обнімати всіх людей цілого світа, повинна бути теж з природи теплішою, щирішою, глибшою для наших братів по крові, себто для нашого народу. Більше цього року, ніж досі, мусимо нашому народові пригадувати, скільки наші брати мусять терпіти в Радянській Україні від комунізму й безбожництва. Коли не можемо нічим допомогти їм, то стараймося бодей нашими молитвами і жертвами випрошувати для них витривання в ласці Божій серед терпіння та уніження від тих терпіння, що часом переходять усяку міру.

Обнімаючи широким серцем і широкою любовю Батьківщини всіх тих, що над Дніпром терплять, Ми далекі від того, щоб забувати на ті страждання й на ті небезпеки, що спадуть з тої самої причини: комунізму й безбожництва на інші народи й на усі народи світа.

Так в історичних студіях, як і в практичному душпастирстві витягнім із забутих ясів й світаї постаті наших Архієреїв: такого Митрополита Ісидора, св. Йосафата, Митрополита Йосифа Рутського та тих багатьох мучеників, що за віру життя своє віддали на Білій Русі, Польщі, Підляшші й Хомищині.

З Божою благодаттю та за молитвами всіх нас священників й усіх Вас, Дорогі Брати й Сестри, 950-літній Ювілей принесе без сумніву великий хосен так цілій нашій Церкві, як і поодиноким парохіям та поодиноким душам! Відповідь потреби скріплення засад віри й життя з віри нашого народу на всіх ділянках його культурного розвитку. А в тому успіху нехай нам Бог дасть передовсім усе те, що наближає нас до єдності, себто до єдності духа, до єдності м'яра, до єдності любови, до тієї єдності, що її усі хочаб і до різних віроісповідань та до різних Церков належали, мусять передовсім уважати за найбільше добро християнської віри, спадщини св. Володимира. Щоб дійсно так сталася, щоб Ювілей був справді торжеством радості й торжеством любови, випрошуємо у Всевишнього Дателя всіх дібр янайбільшого благословення на Вас усіх.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа хай буде з усіма Вами. Амінь.

Дано в день Св. Верховних Апостолів Петра і Павла року Божого тисяча дев'яносто три і шість осьмого.

† АНДРЕЙ, Митрополит.
† ГРИГОРІЙ, Єпископ Станіславівський.
† ПОСАФАТ, Єпископ Перемиський.
† НИКИТА, Єпископ Патарський.
† ГРИГОРІЙ, Єпископ Данійський, Помічник Перемиський.
† ІОАН, Єпископ Кадоєнський, Помічник Львівський.
† ІОАН, Єпископ Ададейський, Помічник Станіславівський.

Невже дійде до конфлікту між фашизмом і Ватиканом?

ПРОМОВА ПАПИ У СПРАВІ РАСИЗМУ.

Під час авдієнції студентів колегії пропаганди св. Отця виголосив довшу промову у справі расизму і надмірного націоналізму. Папа пригадав, що сама назва „католицький“ означає загальний, універсальний, а не расистський, націоналістичний. На цій правді мусить сиратися католицький чин — Католицька Акція, що є католицьким життям і тому є зніцею св. Отця. Помилується той, хто запевняє, що між Католицькою Акцією і фашистською партією існує непереможна доктринальна різниця поглядів. Забувається, що цілий людський рід є одною великою універсальною людською расою. Назви „раса“ слід би вживати радше для татунків тварин, а для людей відповідніша булаб назва „людський рід“, що є одною універсальною расою. Слід би запитати, чому Італія в нещасному наслідуванні відчувала потребу піти слідом Германії? Давні італійці вживали гарніших слів: генс італіка, стріпс Яфета (італійський рід з коріння Яфета). Хто виступає проти Католицької Акції, виступає проти Церкви, проти папи, а хто проти папи — утє. Цю правду стверджує історія. Далі св. Отць звернув увагу, що в колегії пропаганди студіюють студенти 37-ох народів. Церква пра-

ктично здійснює засаду свого універсалізму. Бкниці св. Отця пригадав універсальність відкуплення людського роду Ісусом Христом на хресті.

ЗАЯВА МУСОЛІНІЯ.

Агенція Стефані повідомляє: Мусоліні під час відвідин у таборі авангардистів у присутності секретаря фашистської партії Стараче і представників фашистських корпорацій північної Італії заявив:

„Хочу, щоб ви знали і щоб цілий світ довідався, що навіть у справі раси будемо далі рішуче йти нашим шляхом. Запевнення, що фашизм наслідує когось, будь і що, є абсурдом.“

Єдиний католицький щоденник „Авеніре“, що виходить у Римі, звернув увагу на факт, що Мусоліні перший раз забрав голос у справах расизму. Знаючи рішучість Мусоліні, слід здогадуватися, що уряд реалізуватиме послідовно свої наміри. Щоденник пише, що всякі пресові коментарі на тему питання расизму в Італії зедоцільні, бо ця справа вже вирішена.

Французька преса коментуючи заяву Мусоліні на промову папи висловлює здогади, де між фашизмом і Ватиканом дійде до конфлікту.

Після похорону ген. Тарнавського.

ЖАЛОБА ПО НАЧАЛЬНОМУ ВОЖДОВІ.

Монастирська.

Дня 3-го липня ц. р. відбулася в Монастирських, бучацького повіту, панахида по бл. п. Начальному Вождові УГА, ген. Тарнавському. Після панахиди відбулися жалібні сходи, в яких взяло участь багато громадян, що глибоко відчували втрату генерала. Реферат виголосив б. пор. УГА д-р Горбачевський.

Угнів.

Дня 30-го червня ц. р. Клепсидри на домові читальні „Просвіти“ і на парохіяльній церкві сповістили громадян Угнова про смерть Начального Вожда УГА. На домах читальні та кооперативи появилися жалібні прапори.

Дня 1-го липня з ініціативи Виділу читальні „Просвіти“ відбулися жалібні сходи, в яких взяли участь місцеві культурно-освітні та господарсько-кооперативні установи. Сходинами проводив голова читальні „Просвіти“, адвокат д-р Іван Козак, б. сотник УГА. Присутні вшанували пам'ять Генерала однохвилинною мовчанкою. Після того д-р Козак виголосив короткий реферат про життя та заслуги ген. Тарнавського. На цих сходинах вибрано делегацію на похорон в особах Теофіля Павлика та Івана Пікульського.

В суботу 2-го липня в год. 7-й ранку парох Угнова, о. Олександр Трешневський відправив у місцевій церкві поминальну Службу Божу з панахидою. В часі богослуження стояв на середині церкви символічний катафалк, прикрашений національними прапорами, світиною ген. Тарнавського, відзнаками генерала УГА, пропам'ятним хрестом УГА, вінками та живими квітами. Біля катафалку тримали почесну сторожу б. старшини, підстаршини та стрільці УГА.

Того самого дня в год. 16-тій продавонили дзвони парохіяльної церкви в Угнові на останню дорогу Генералові.

Українські установи Угнова вислали на адресу Т-ва „Молода Громада“ у Львові кондолеційну телеграму. В часі жалібного богослуження громадяни зложили на тацу 21 зол., які відіслано українським інвалідам.

Богородчани Старі.

Дня 3-го липня в год. 16-тій о. Бачинський в асисті о. Настюка, пароха в Заріччя, відправив панахиду за душу ген. Тарнавського. Могила, яку устали посередині церкви, з хрестом поклали у квітах та вінках. На хресті у різьблених рамках виднів портрет Покійного Вожда. З обох боків могили звисали національні пра-

**ЛЕОНТИНА З ЗАЯЧІВСЬКИХ
УТРИСКО**

вдова по бл. п. мовнівським декані в. Володимирі Утриско
померла по короткій недугі 31. липня 1938 р.
Похороні відбудуться в середу 3. серпня
ц. р. уранці в Смертній Новій. На похороні
запрошують Крестик і Звездик
Родина.

пори, посередині жалібний. Сокильська молодь тримала почесну сторожу.

Після панахиди відбулися жалібні сходи, в яких взяли участь члени обох читальні долішній. Зібралися члени обох читальні, горішньої і долішньої, Сокола, кружка Р. Ш., кооперативи „Хлібороб“ і кружка „Сільського Господаря“. Промовляли о. Бачинський та Дмитро Костюк. Зібрані мовчанкою вшанували пам'ять генерала і закінчили сходи національним гімном.

Равщина.

Про ненадійну смерть Начального Вожда У. Г. А. бл. п. генерала М. Тарнавського довідалося українське громадянство Рави Руської з преси шойно 30-го червня пополудні. Того самого дня в домові Української Бесіди відбулися жалібні сходи, в яких взяли участь старшини У. Г. А., провідники всіх установ та ширший гурт українського громадянства.

Сумною вісткою про смерть Начального Вожда поділився голова Повітового Комітету У. Н. Д. О. д-р Роман Гоцький. Присутні вислухали його звіт про смерть і похорон Начального Вожда та про заупокійне богослуження. Вибрано також делегацію у складі 3-ох бувших старшин, що презентувала раво-руський повіт на похороні Генерала у Львові і склали на його могилі ім'ям усього громадянства повіту вінок із штучного дубового листа, прикрашений червоними маками і накритий чорним серпанком з жовто-блакитними стяжками, на яких був напис: Начальному Вождові У. Г. А.— Повіт Рава Руська.

В суботу, в день похорону, в год. 8. рано відслужив о. І. Блавацький у парохіяльній церкві заупокійну Службу Божу, а по Службі Божій над символічною домовиною панахиду. Співав хор під управою студ. теол. З. Золочівського. Того самого дня у всіх церквах повіту в год. 16-тій, в часі виносу тіла з церкви, дзвонили 15 хвилин дзвони. У похороні у Львові крім згаданої делегації взяло участь понад 50 осіб з Рави Руської і повіту.

Такі жалібні сходи та заупокійні богослуження відбулися майже у кожній місцевості повіту. На окрему згадку заслуговують добре улажені поминки в Угнові і Немирові.

МАВРИКІЙ ІОКАЯ.

Двобій.

Зібельманові здавалось, що ця чудова зява усміхається до нього, так, як тільки знайомі вітаються. Мусів почати якусь розмову.

— Любується, панночко, нинішнім чудовим вечором, осяяним місячним світлом?

— Місячне світло? — питалась здивована. — Де воно?

„Ах“ — вирвалось мимоволі з грудей здивованого юнака.

— Не бачу нічого такого — продовжала дівчина — і знову при тім усмінулась.

Отокар задеревів. Ці очі такі проречисті, не бачили! Дівчина була сліпа. І це її взагалі не сумувало! Усміхається, говорячи про це.

— Я тільки зверху світа не бачу — сказала дівчина з радістю, начеб хотіла когось розвеселити, кого своїми словами привела до смутку. — Зате тим ясніше бачу цілий внутрішній світ.

— Певно він гарний?

— Чи і ви бачите той світ, що позбавлений сонця й місяця а такий повний Світа, той де можна жити без появи живих постатей? Думаю, що кожний мусить його бачити, коли на самоті заплющить очі.

— Панночко, ви тут справді самотні?

— Коли батька нема дома, тоді я справді зовсім сама.

— І не боїтесь?

— Чому я малаб боїтись? Пречині нікому нічого злого не роблю!

7)

— Чи не маєте страху перед злими людьми?

— То у світі і злі люди знаходяться?

За цим питанням ішов такий невинно-щирий погляд, що Отокар почав задрити дівчині, що була сліпа!

— І не нудитесь, панночко, коли ви зовсім самотні?

— Ні. Цілий день маю працю в хаті, а коли все затихне, тоді я знаю, що це вечір. Тоді я беру свій інструмент і ми вже двоє. Він зі мною розмовляє, я з ним: я деклякую, а він дає до того мелодію й обі зливаються в одне. Це дає мені вітху.

І щоб не забути за свій настрій і щоб їй теж чутинець співчував, вона положила свої пальці на струни гітари й заграли пісню, що її сама зложила і супроводила її в лагіднім моль-тоні глибокого змісту мелодією.

Отокар глядів здивований на цю ще дитинячу зяву, якої ніхто не сторожив, тільки зірки. Було би її звичаєм аж до ранку прислухуватись!

Але чийсь кроки перервали його насолоду. Дівчина знала добре ті кроки, бо радісно схопилась і якби не була сліпа, побігла певною ходою назустріч. І обіймаючи когось, шептала: — Мій батьку!

Був це молодий, теж русий чоловік, якого скоріше можна уважати за брата, а не батька, дівчини. Мам правильні, гарні риси лица, тільки очі трохи були скісні, як у всіх чоловічих нащадків родини Кондаїв.

Тримав у руці довгу шкіряну скриньку. Певно скриньку на зброю!

„Ну, тепер вже наближається мій кінець“, — подумав собі Отокар. Чекав на ганку на господаря і приступив до нього.

— Пане графе, я ваш сусід, Отокар Зібельман. Я хотів з вами стрінутись і тому я вліз до вашого парку, наражуючись на небезпеку, що ви мене застрілите, як на ловах.

— Я? Застрілити? — Спитався здивований граф Тібор. — Шановний пане, в цій домі нема навіть і зброї!

Сказав це з очевидною ширістю, що можна було пізнати з обличчя. Граф подав свою гостеву руку.

— Для охорони проти розбійників в таких самотніх хуторі рушниця не булаб зайва!

Граф Тібор притакнув.

— В цій хаті нема грошей. Кажу це без сорому.

Ці слова дали Зібельманові бажану нагоду згадати про мету своїх відвідин.

— А я до вас таки у грошовій справі.

— Я це думав. Будемо про це говорити аж пізніше. Передовсім поговоримо з вами.

Граф шепнув кілька слів своїй дочці і вона відійшла. Граф завіз свого гостя до кімнати і попросив його сісти.

Це була кімната, забита старими меблями. Граф вітворив свою прадідівську скриню і виліз з принесеної скриньки різні малі пігулки, що їх вложив до скрині, а опісля запер її.

— Даруйте, що руки собі вимію: я працював над різними отрутами.

Отокар наляканий спитав: „Отрутами?“

(Далі буде)

Сторінка без політики.

Телефоном говорить з багатьох людей і... непотрібно.

Чорна лискуча телефонічна скринька перестає бути в світі люксом. З року на рік число телефонічних апаратів значно зростає. Це тільки доказ, що життєвий рівень не стоїть на місці, а піднімається угору. В 1928 році було в Польщі 162 тисячі зареєстрованих телефонічних апаратів, а вже в 1936 р. було їх 245 тисяч. На 1 тисячу мешканців 7 осіб має телефонічні апарати. Це дуже мало. У Швеції, в кожній майже родині є телефон. Там на тисячу мешканців припадає 107 апаратів, в Данії — 110, в Німеччині — 51, в Англії — 59, у Франції — 35, у Швейцарії 99, в Аргентині — 28, в Іспанії — 13, в Чехословаччині — 14, на Лотві — 37. Число телефонічних апаратів — це ще не все.

Що цікавіше було б знати, скільки вже відбулося розмов. В Польщі в 1928 р. відбулося 544 мільйони розмов, а в 1936 р. — 530 мільйонів. Як-то? Апаратів 50 проц. більше, а менше розмов? Погляньмо до чужих держав. Якже там виглядає ця справа?

Німці збільшили число розмов на 133 мільйони. Так само в Англії, Франції, Японії розмови

значно збільшилися. У всіх європейських державах в останні десятиліття телефонічні розмови пішли угору, тільки в Польщі число апаратів збільшується, а розмови зменшуються. Такий стан можна собі пояснити. З одного боку бачимо, що господарське життя не може обійтися без телефону, а з другого бачимо зuboжіння людей, що в телефонічних розмовах обмежуються до мінімуму.

Чи в Польщі ведуть люди тільки конечні розмови? Нехай числа промовлять.

У Швейцарії в 1936 р. на 277 мільйонів переведених розмов було 90 мільйонів позамістових розмов а 4,5 мільйона міжнародних, у Франції на 940 мільйонів — 243 мільйони позамістових і один мільйон заграничних. Про що це говорять? З засади кожну розмову позамістову чи заграничну треба зачислити до розмов важких і цінних. Такі розмови звичайно відбуваються купець, доставець, підприємець чи фабрикант. Місцеві розмови мають далеко менше значіння. Тому й за велике число саме цих розмов у Польщі дозволяють нам сказати, що в Польщі телефонують багато, але... часто без потреби.

Швеція рай моряків.

Американці чваняться тим, що майже кожна родина у Злучених Державах має своє авто, але шведи дуже горді з того, що кожна родина мешкає близько рік та озер і має власний човен. Шведи є загорілими прихильниками мореплавного спорту. Статистика показує, що на 60 мешканців того краю припадає один човен. Приватних розважових човнів налічується коло 100 тисяч, з того більшу частину займають моторівки. Приватних вітрильників є в Швеції 15.000, крім цього на півдні і півночі краю є ще 3.000 зареєстрованих каюків. До того великого розвитку мореплавного спорту причинилися водні дороги, що перетинають цей край, а також озера і спокійні прибереж-

ні води, які є просто раєм для аматорів мореплавства. Околиця Стокгольму має найбільше човнів, а осередком міжнародного мореплавного спорту є Сандгам і Даларі. Там є коло 1.500 вітрильників і багато тисяч моторових човнів. Далі відомі є околиці Готенбурга, Норкінгінг і Гіфле. Найбільше моторових човнів має місто Люлеа на березі заливу Ботня, яке налічує 800 човнів на 13.500 мешканців, то значить, що кожний 16-ий громадянин того міста має власну моторівку. Найбільше човнів пливає на озері Міляр, яке є одним з найбільших озер на світі. Поза тими зареєстрованими човнами є багато ще всяких незареєстрованих.

З усіх кінців світа.

Англійський король жертвував 100.000 фр. на білих у Парижі. Хоч ця жертва пішла з його приватних грошей, чек виставило посольство, а не як, бо англійський король чеків підписувати не може, а грошей зі собою не носить.

Французький уряд купив за мільйон 800 тис. франків замок Шомон на Льоарі, що має славу історичну минувшину, власність князя Де Броа, щоб там зробити музей.

Княгиня Гогенльогге купила замок „Леопольдскрон" у Зальцбургу, що належав до відекого режисера Макса Райнгартда.

У Парижі святкували цими днями 30-ліття смерті Блеріо через канал Ляманш. У місті Блеріо назвали одну вулицю іменем Блеріо.

В Англії спустили на воду новий транспортний пароплав „Мавританію", названий на честь давньої „Мавританії", що була найшвид-

шим кораблем у світі. Будівля цього корабля коштувала два мільйони фунтів. На пароплаві будуть три кіна, спеціальний коридор для магазинів, плавацькі басейни і руханкові салі.

Французький інженір Леруа, що випробовує нові типи легкопадів, скочив у місті Лльа з висоти 3.000 метрів. Легкопад не розвинувся і він убився.

Лікарське товариство у Швейцарії внесло до федеральної влади меморіал, домагаючися, щоб науку по школах скоротити до 35 годин тижнево. Головні постулати товариства лікарів такі: пополудне і суботи вільні від науки, а також не сміє бути надобовязкових годин, крім того треба скреслити домові задачі в неділю. Учителі повинні відповідати за рівень науки в нижчих класах.

Молода парижанка демаскує ошуканців.

Базельська „Національ Цайтунг" оповідає історію про те, як одна молода парижанка взяла на себе тяжку місію відшукати ошуканців, що фальшивими чеками видурювали гроші у різних банках. Її вислав у подорож паризький банк, що протратив гроші в руках своїх філій у Букарешті, Варшаві та Гамбурзі. Агенти не вміли попасти на слід ошуканців. Молодий жіночий детектив подбав за допомогою на ім'я графиня Органді і виїхав до столиці, зупинившись у великому готелі. Графиня прийшла власним авто до готелю і мачір пішла танцювати. Вона мала інформацію, що саме там опинилися ошуканці. Під час танцю вона виступила з рук ніби-то нехотючи гроші, з якої вилетів модерний витриханий пап'єр і негайно запропонував їй знайомий їй один своїм молодшим приятелем, дуже багатим тиждористом. Між танцюристом і моло-

дою „графинею" повстала негайна дружба. На другий день уранці парижанка-детектив запросила своїх нових знайомих на прогулюку за місто авто. Вони вважали її за професійну злодійку тимбільше, що вона почала поводитися в такому стилі.

Про що можна довідатися на прогульці.

Розмова зійшла на спільні подорожі. Ошуканці почали хвалитися своїми успіхами по різних готелях у Варшаві, Букарешті та Ределі. Прогулянка скінчилася тим, що нові приятелі запропонували жінці „спілку". Вона мала їм улекшити доступ до вищого товариства. Коли всі вже верталися до міста, графиня Органді, що сама шоферувала, несподівано зупинилася перед поліцією, де вже чекали агенти та поліцаї. Їх почали допитувати. Поважні джентельмени заперечували всьому, доказуючи, що вони чесні. Зате звернули свої обличчавчення проти

молодої графині, яка мала у своїй торбині злодійське знаряддя. Але „графиня" вийшовши з авто забрала зі собою ще один прилад: мініатюрний диктофон і накрутила його. Комісар поліції мав нагоду вислухати цілої сповіді ошуканців та їх пропозицій графині. При трусі в готелі знайшли в авантюриста сила крадених річей і чекову книжечку, якою вони вибирали із банків гроші належні різним особам.

ТОРГОВЕЛЬНІ ФЛЮТИ НА СВІТІ.

Від 1892 по 1937 року тоннаж всіх торговельних флотів приріс майже п'ятикратно: з 14.562.000 тон (1892 р.) до 66.286.000 тон. Велику частину світового тоннажу займає тепер Велика Британія, бо аж 31,2 проц., 18,8 проц. належить до Америки, 6,8 проц. до Японії, 6,6 проц. до Норвегії, 5,9 проц. до Німеччини, 4,3 проц. до Італії, 4,3 проц. до Франції, 4,0 проц. до Голландії, 1,6 проц. до Іспанії, 1,6 проц. до інших країн.

За 21 років від 1892—1913 р. висота тоннажу в різних державах дуже змінилася: Англія з 62,6 проц. загального світового тоннажу (1892) зійшла до 46,1 проц. (1913), Німеччина мала 7,5 проц. в 1892 р. а 11,0 проц. в 1913 р., Франція 5,9 проц. (1892) — 4,2 проц. (1913), Америка 3,9 проц. (1892) — 9,9 проц. (1913), Іспанія 3,0 проц. (1892) — 1,9 проц. (1913), Норвегія 2,3 проц. (1892) — 4,3 проц. (1913), Італія 2,2 проц. (1892) — 2,9 проц. (1913), Голландія 1,9 проц. (1892) — 2,9 проц. (1913), а Японія мала 1,0 проц. в 1892 р., а в 1913 р. 3,5 проц.

КРИЗА АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

Рузвельт створив спеціальну комісію, яка має перевірити ситуацію американських залізниць. Комісія здала звіт, який представляє стан залізниць за чвертьріччя. Виявилось, що доходи американської залізничної в тому часі зменшилися на 200 мільйонів доларів у відношенні до попереднього чвертьріччя. Тепер підняли ціну білетів в Америці, але ця підвижка невисилі поправити прикрого стану амер. залізниць. Ціни білетів мають підняти на 15 проц., та уряд дозволив підняти тільки на 5 проц. Таким робом ціна піднесених білетів принесла додаткових приходів лише 40 мільйонів доларів на чвертьріччя. Залізничні висували домагання, щоб їм обнизити оплати, які зросли за минуле чвертьріччя. Домагання стрінулося з опозицією робітничих товариств, тому в тій справі приймуть постанову на основі арбітражу щойно в листопаді ц. р.

ВЕСЕЛЕ

ПІДХЛІБНИК.

— Так, моя кохана! так уже буває у світі, що найбільші ідіоти кохаються в найгарніших жінках.

— Ех, ти підхлібнику!

ПРИЧИНА ХВОРОБИ.

Лікар: Отже ви нарікаєте на своє серце. А яка, на вашу думку, може це бути причина? Чим ви займаєтеся?

Пацієнт: Я страшенно люблю ловити риби.

Лікар: Але-ж це дуже добрий відпочинок і з усім не нервова праця!

Пацієнт: Для когось, хто не має дозволу ловити риби, як я, це дуже нервова!

НЕМОЖЛИВО.

— Ваш чоловік, моя пані, потребує повного спокою бодай на місяць.

— Пане докторе! це неможливо. Я потребу нові суки і нового капелюха цього місяця.

ГОДИННИК.

Раз на тиждень професор Тичка збирається у товаристві своїх приятелів і засиджується до пізної вночі. Жінка протестує проти цього і він обіцяє їй, що перед північчю буде в хаті. Але минає тиждень і професор приходить до світа в год. 5-ій. Жінка прокидається обурена: — То це в тебе північ? Чи ти знаєш яка година?

— Но, я спізнився на годинку — каже зовсім підхмелений Тичка — це ще нічого страшного.

В тій самій хвилині починає стінний годинник вибивати години: п'яту. Професор звертається до годинника і розводять руками:

— Ми знаємо самі, що це перша година, а ти не потребуєш аж п'ять разів мені це повторити.

ЛЪВІВ. САН — ТШЛ 1:1 (1:1)

Книга за час
книга — Народна
Володимир Зол
відвідини у царстві
імператора і зати
житися в їх царстві
судні постаті царя
тихм біли і чорні

В год 18.45 заїхав перший швейцарський експрес, перекладаю мову на тему націонал-соціалізму в сьомий митинг Урядовим. Крім того знов в країні свистілки, драматично другою дорогою через Мінхен-Прагу хоч у переїзді, атакують розлези цизму та Прагу в II скрутній телевізійній ситуації.

ПІДСУМКІ КРІВАВИХ БОІВ У ПАЛЕСТИНИ.

Від 1. до 21. липня ц. р. згинувло в Палестині 123 особи, з того 75 арабів, 36 жидів і 2-ох англійських воїнів. Одночасно було ранених 195 арабів і 124 жидів.

Відбиті британські війська звели в неділю фірмальну битву з арабськими терористами в Гізмаї. На полі бою залишилося 5-ох убитих арабів і дуже багато ранених.

НОВИНКИ.

— Записати — запам'ятати і купувати. Кооперативна крамниця „ФАРБОКРАМ“ у Львові, при вул. Собієського 7, продає фарби, лякери, прокості, олії і всякі артикули, потрібні в домашнім господарстві. Ввесь зиск на потреби „Рідної Школи“. 1527 —15

— З якийкращих шкірок футро — поручає виконує у нас тільки Юліан Глушевський — вік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. 1. 103, телефон 254-46. 1430 —?

— Свято на Миківці відбудеться в неділю 7. ц. м. На стрілецьких могилах відбудеться, як кожного року, панахида з проповіддю. Комітет звертає увагу, що проповіді не вільно оплескувати. Ніяких імпрез крім церковної частини не буде.

— Посвячення нового костела в Куровичах пов. Перемишляни відбулося в неділю 31. липня. Костел збудовано коштом 100 тисяч золотих. На посвяченні були м. ін. воевода д-р Білик і Малицький та інспектор армії ген. Фабрици, еп. Базак зі Львова та польський амбасадор у Вашингтоні гр. Потоцький, який дав найбільше грошей на будову костела.

— Нові іспити зрілості. У зв'язку з проханням цюгорічних матуристів, що не зложили іспиту зрілості у весняному речинці, щоб їх допустити до іспиту в осени ц. р., мін. освіти повідомило, що таких іспитів не буде в осінньому речинці. Кандидати, які перепали при останній maturі, будуть могли скласти нові іспити найшвидше в січні та лютому 1939 р. Докладний речинець подадуть зацікавленим окружні шкільні кураторії.

— Ревізія в Городку. Влада безпеки перемала минулого тижня ревізію в Миколи Горань, абсолютента гімназії в Городку. За чим шукали і яка була причина ревізії невідомо. Забрали деякі особисті записки, позатим нічого не знайшли.

— Конфіскація куховарської книжки. Адміністраційна влада в Коломиї сконфіскувала четверте видання куховарської книжки п. н. „Як здорово і добре варити“, що вийшла накладом таспису „Жіноча Доля“ в Коломиї. Причиною конфіскації був знак видавництва подібний до трикутника з адреса в англійській мові „East Galicia — Poland“.

— Не були арештовані. Наш кореспондент з Журавня пише нам: Вістка про арештування студ. О. Вітрука в Журавні і богослова В. Лебуча в Мазурівці, яку я подав і „Діло“ помістило дня 31. м. м. (ч. 166), виявилася неправдивою. Шож торкається арештування інших осіб у Журавенщині, то вони відповідають правді.

— Ліквідувати дріджжевий картель. З днем 15-го серпня ц. р. міністерство промислу й торгівлі наказало ліквідацію дріджжевого картелю. На його місце всі дріджжеві фабрики мають створити до 1-го жовтня добровільний союз, що буде упорядковувати продукцію дріджжів. Якби до цього часу зацікавлені фабрики не створили такого союзу, уряд покличе до життя примусову організацію.

— Конфіскують відзнаки „Просвіти“. З Рави Руської пишуть нам: Не зважаючи на публічне застереження Головного Т-ва „Просвіти“ у Львові та філії „Просвіти“ декотрі постерункові конфіскують відзнаки „Просвіти“. І так дня 24. м. м. липня ч. 1703 забрав позолочену відзнаку „Просвіти“ за 1 зол. Олександр Дудяков з Воробиничів у селі Верешниця, яворівського повіту, минулого тижня командант поліції Мазурек з Потелича сконфіскував відзнаку Наводичові Василю з Уличів у крамниці Наводича Василя в Уличку і Куликівній Катрі з Рави Руської. При конфіскації відзнаки поліцей ч. 1703 списуючи протокол записав, що відзнаку вільно носити лише на сцені „Просвіти“, а не щодня. Колиж п. Дудяков висловив йому, що він є членом „Просвіти“ і згідно з дозволом міністерства має право носити відзнаку, згаданий поліцей відповів, що його не обходять доручення „Просвіти“ і він має право конфіскувати відзнаки „Просвіти“. Командант поліції п. Мазурек з Потелича не подолалося те, що згадані мади на відзнаках мають стажу (жалобу по ген. Тарнавському).

Может так компетентні чинники повчили, що пошення відзнак „Просвіти“ дозволене міністерством членам „Просвіти“ без ніяких застережень, а пошення жалоби не вимагає окремого дозволу влади і кожному громадянину вільно носити жалобу.

— Трагічний поворот зі змагань. У Монастирських відбулися в неділю 31. м. м. місечі змагання між Стшельцом і Теспо-и з Калуща за вхід до А-кляси. На ці змагання виїхав гурт симпатиків Теспо-у спеціальним автобусом. Вертаючись зі змагань автобус, що їхав з великою шкороістю, виїхав на залізничний шлях, переломивши бар'єри, яким перелазив саме тоді поїзд до Чорткова. Наслідки катастрофи були страшні. Згинув фриз'єр з Калуща Л. Гіршгори і робітник Мечислав Бялас, три особи важко ранені, кількох є легко ранених. Шофера Ожеховського арештувала поліція. На місце катастрофи виїхала судово-лікарська комісія.

— Людовці підготовляються до нової акції. В Ярославі відбувся повітовий з'їзд людовців у присутності голови начальної ради „Людового Стронництва“ Б. Грушки. З'їзд рішив одногласно вислати негайно до начального виконного комітету партії резолюції з домаганням виконати ухвали краківського конгресу та зорганізувати на більші розміри допомогу для жертв подій з минулого року.

— Перед масовим перекиданням учителів. Польська преса пише, що адміністраційна влада зі східних вевідств виступила з внісками, щоб шкільна влада масово переносила учителів народних шкіл. Слід згадати, що минулого року влада перенесла 8.098 учителів, з того 229 „для добра школи“. Таке перекидання учителів — пише Век Нови з 31. м. м. — є суперечне з дійсним добром школи і наражує учителів на болючі моральні і матеріальні втрати. Найбільше те, що про перекидання учителів рішають чинники, які не знають потреб школи.

— Львівська хроніка. До комісаріату поліції зголосилася Г. Савківна, замешкала при вул. Янівській ч. 147 з доносом, що Мечислав Райтер побив її по лицю та подер суконку тому, що вона не хоче бути його приятелькою. — Таксіва наїхала при вул. Міщевича на наклепника Романа Криницького, який потовкся. — З трамваю ч. 4 вискочив 58-літній Ю. Мицях так нещасливо, що впав на хідник і добре потовкся.

— Самогубство з кохання. На дорозі зі села Вовкова пов. Львів до залізничної станції в Давидові розігралася неяснена трагедія, в неділю 31. м. м. в год. 9-й вечором. Дорогою мандрував 29-літній Л. Полянський, поштовий післанець зі Львова зі своєю нареченою з Вовкова та своїм знайомим. Недалеко станції в Давидові Полянський витягнув револьвер і стрілив собі в серце. Слідство виявило, що Полянський скінчив самогубством внаслідок нещасливої любови. Він хотів одружитися зі своєю нареченою, яка знову мала намір вийти заміж за іншого.

— Великі спустошення спричинили зливи дощі в Румунії в околиці Констанци, де вода забрала все вижате збіжжя на полях і позбавила населення цих громад цюгорічних зборів. У Тиролю зливи дощі позривали в кількох місцевостях шоси і заподіяли теж великі шкоди.

— Дружина Дольфуса їде до Англії. До Бульонь приїхала в неділю вдова по канц. Дольфусі з дітьми. Дружина бл. п. Дольфуса покинула Швайцарію і виїхала на постійний побут до Англії.

— Нова міліонна афера в Румунії. В Романешті румунська влада арештувала б. префекта Й. Волеану та начального інженіра Руссу за зловживання. Арештовані присвоїли собі каси префектури 15 міліонів левів.

— 75-ліття Форда. Відомий американський самоходовий промисловець Генрі Форд святкував у п'ятницю 29. ц. м. роковини 75-літніх своїх уродин. З цієї нагоди дістав дуже багато дарунків і побажань. Т-во „Даймлер-Бенц“ переслало Фордові модель першого самоходу, що його збудував Карло Бенц у 1855 р.

— Катастрофа шкільного ширяка. На летовищі в Ризі впав нагло на землю з висоти 20 метрів шкільний ширяк і зовсім розбився. Летун Відій тяжко ранений, має поломані обидві ноги і руки. Причини катастрофи невідома. Чергового дня розбився недалеко табору друзинів у Лелюп над морським побережжям другий ширяк, але на щастя випадку з летуном не було.

— Нова подорож до північного бігуна. Відомий дослідник північного бігуна Вілкінс заявив, що візьме участь в четвертій експедиції до околиць північного бігуна, що її організує американський дослідник Лінкольн Ельсворт. Дослідники виїдуть кораблем у жовтні ц. р.

до північного бігуна. Дослідники забирають зі собою спеціальний літак, збудований до підбігунових летів.

— XXX. конгрес есперантистів у Лондоні. В неділю 31. липня ц. р. почав свої наради XXX. конгрес есперантистів. На конгрес приїхало 1.700 делегатів, які репрезентують 30 народів.

— Міністри врятували три жертви катастрофи. Вантажний самохід, що їхав у напрямі гірської місцевості „Чап Корія“ в Болгарії, полетів на закриті у пропасть, де придавив трьох пасажирів. Незадовго надїхали цією дорогою автом три болгарські міністри: Нікоров — промислу і торгівлі, Ніколаєв — внутрішніх справ і Ванков — халборобства. Всі три міністри поспішили негайно з допомогою жертвам катастрофи, яких витягнули важко ранених від самоходу.

— Тисячі людей пропадає без сліду. У Злучених Державах пропадають щороку без сліду тисячі людей. Згідно зі статистичними даними в 1937. р. пропало 225.809 осіб, з того 16.141 ніколи не вдалося відшукати. Між пропавшими було 2.158 осіб, які нещужали на амнезію.

— Страшна залізнична катастрофа. На Ямайці перекинувся особовий поїзд. Вісім вагонів упало з насипу до ріки і розбилося до скал. У катастрофі згинувло 50 осіб, а понад 80 є ранених. До катастрофи дійшло на закриті тому, що з протилежного боку наїхала льокомотива. Поїздом їхали здебільша прогульковці.

— Перепис населення в ССРС. Рада народних комісарів рішав перевести на території ССРС в січні 1939 р. загальний перепис населення. По містах перепис відбудеться від 17—23 січня, по селах від 17—26 січня 1936 р.

— Смерть автора популярної пісні. У Брумвічі помер у 60 р. життя англійський популярний поет Джек Джемд, який підчас світової війни, як старшина, створив цілий цикл воєнних пісень. Ці пісні співали радо англійські воїни. Пісня „It is a long way“ (довга дорога) була улюбленою піснею англійських воїнів, так, як у нас стрілецька пісня „Іхав стрілець на війноньку“ і т. п.

— Криваві бої на релігійному тлі. В місцевості Мандаляй, 65 км. на північ від столиці Бурми, Рангуну дійшло до нових, величезних заворушень на релігійному тлі. У вуличних боях згинувло 67 осіб, 420 було ранених. Юрба підпалювала і грабіла крамниці. Шкода сягає кілька міліонів фунтів.

3 кіна.

КІНО „ЕВРОПА“: „КОМБАТАНТИ“.

В одному бельгійському містечку святкують роковини 18-ліття боїв з часів великої війни. Туди зїжджають колишні учасники боїв, представники армії та влади. Є і туристи, що часто тут оглядають славне місце, де завдяки небувалій сміливості двох старшин удалося врятувати цілу сотню засуджену на смерть під час страшної гарматної та газової атаки німців. На цьому відтинку воювали поруч бельгійців теж англійці. Після 18 років у тому самому місці зустрічаються давні приятелі. Та з усіх несподіваних зустрічей найбільше несподівана та, яка трапляється жінці одного старшини — вона пілає у провіднику, що обводив туристів, того, якого колись кохала, приятеля свого теперішнього чоловіка. Цей провідник має зовсім інше прізвище; він не пам'ятає нічого про своє минуле; він залишився там, де його ранила граната і не вернувся додому, бо ніхто не міг ствердити, хто він. На цьому тлі відіграється цікава психологічна драма. Цікавий, свіжий сюжет з добрими артистами, у головній ролі зі славного французькою артисткою М. Шанталь.

КІНО „ПАЛАС“: „БАНКОВИЙ ДІМ І СПІЛКА (РОТШІЛЬД)“.

У нічлігу для нуждарів — голодранців, трійдиситів і всякі покидьки гуторять про своє минуле. Виявляється, що один немолодий уже дедько називається Ротшільд. На звук цього слова, один молодий його приятель рішає ним зацікавитися і зробити йому кар'єру. Кар'єра починається від поліційного комісаріату після першої спроби роздобути харч... на кредит. Але на поліцію викликають секретаря великого Ротшільда, що має ствердити, чи Ротшільд не посявляється з тим бідаком. Бідак має папери в порядку і дістає підмогу 2.000 фр. Його приятель, хоч кишки грають йому марш, складає ці гроші до банку, щоб мати чекову книжечку. Перел чоловіком з чековою книжечкою

